

Sammanfattning

Uppdraget

Rovdjursutredningen har fått i uppdrag att utforma ett förslag till en sammanhållen rovdjurspolitik med en helhetssyn på de biologiska, jaktliga och näringsmässiga frågorna. Uppdraget omfattar björn, järv, lo, varg och kungsörn. I direktiven sägs att den grundläggande utgångspunkten för utredningsarbetet skall vara att naturligt förekommande djurarter skall ha förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Andra utgångspunkter skall vara de näringsmässiga och jaktliga frågorna. Beträffande näringarna sägs att det skall vara möjligt att bedriva djurskötsel i de områden där det förekommer rovdjur.

Behovet av en sammanhållen rovdjurspolitik

För närvarande finns det inte någon av riksdagen beslutad rovdjurspolitik. Antalet djur av flera av de aktuella arterna har ökat under den senaste tioårsperioden. Detta har lett till ett allt större engagemang i rovdjursfrågorna från enskilda människor, organisationer och myndigheter. Samtidigt har de konflikter som rovdjursförekomsten skapar blivit allt starkare och tydligare. Därmed har också behovet av en sammanhållen rovdjurspolitik vuxit i styrka.

Innehållet i rovdjurspolitiken

En sammanhållen rovdjurspolitik innefattar ställningstaganden till en rad frågor med anknytning till rovdjursförekomsten. Den mest grundläggande frågan är hur stora stammar av de olika arterna som man bör eftersträva i förvaltningen. För att ta ställning till detta krävs att man först med vetenskapliga utgångspunkter bedömer hur stora stammarna bör vara för att anses långsiktigt livskraftiga. Detta har vi gjort bl.a.

genom att anlita en forskargrupp som skrivit en rapport i ämnet. Vi har även i olika sammanhang tagit del av andra forskares syn på saken.

Den vetenskapliga synen på hur många djur som krävs för att rovdjursstammarna skall anses livskraftiga måste vägas mot vad som är möjligt med hänsyn till olika intressen, främst ren- och annan tamdjurskötsel samt jakten. I våra förslag till mål för antal och utbredning av de olika rovdjursarterna har vi gjort sådana intresseavvägningar.

En rovdjurspolitik bör innehålla åtgärder för att lösa, eller i varje fall dämpa, de konflikter som förekommer av stora rovdjur skapar. En annan viktig del är frågan om, och i så fall vilken utsträckning, staten skall ge bidrag till åtgärder för att förebygga att rovdjuren orsakar skador. Nära sammanhängande därmed är frågan om ersättningar för skador som ändå uppkommer. Andra grundläggande delar av en rovdjurspolitik är vilka regler som skall gälla för jakt på rovdjuren och hur man skall förhindra olaglig jakt, dvs. jaktbrott. Andra viktiga inslag i politiken bör vara forskning, bestandsövervakning och information till allmänheten.

Förslag

Undantag från Bernkonventionen och EG-direktiv

Bernkonventionen samt EG:s art- och habitatdirektiv sätter upp ramar för den svenska rovdjurspolitiken. Konventionen och direktiven innebär att jakt endast kan tillåtas av vissa anledningar. Stammarna av björn och lodjur har utvecklats på ett sådant sätt att det i vart fall på längre sikt inte är motiverat i Sverige med ett så starkt skydd som konventionen och direktivet föreskriver. Vi föreslår därför att Sverige skall agera för att få till stånd undantag från Bernkonventionens och art- och habitatdirektivets regler om skydd för björnen samt från direktivets regler om skydd för lodjuret. Syftet skall vara att Sverige skall ha frihet att bedriva en rent förvaltande jakt på arterna.

Antal och utbredning

Principer för antal och utbredning

Sverige skall ta sitt ansvar för att det skall finnas sammanhängande livskraftiga stammar av björn, järv, lo, varg och kungsörn på den skandinaviska halvön.

Som mål för rovdjurspolitiken bör miniminivåer slås fast för antalet rovdjur i Sverige av de olika arterna. Innan en art uppnått miniminivån bör endast skydds jakt i begränsad omfattning tillåtas. När nivån är uppnådd bör stammen visserligen kunna tillåtas att fortsätta öka men större hänsyn kan då tas till motstående intressen.

Rovdjursarterna bör som huvudregel få sprida sig under kontrollerade former inom respektive arts naturliga utbredningsområde. För att minska riskerna för olyckor bör man försöka förhindra att rovdjuret etablerar sig, eller i varje fall minska antalet individer, i områden där riskerna är som störst. Också i områden där en art gör stor skada bör man försöka minska antalet individer.

Björn

Den gemensamma svensk-norska björnstammen uppskattas för närvarande till minst 1 000 djur. Nästan hela stammen finns i Sverige. Det nuvarande antalet björnar, dvs. 1 000, bör ses som en miniminivå för björnstammen som helhet och också slås fast som miniminivå för Sveriges del. Stammen bör tillåtas att växa och skydds jakten i Sverige bör fortsätta.

Den föreslagna miniminivån för björnstammen överstiger antalet för kortsiktigt bevarande, så som det bedömdes av den forskargrupp som vi anlitate. Med en klok fortsatt förvaltning kan björnstammen nå en sådan nivå att den med vetenskapliga utgångspunkter anses långsiktigt livskraftig, dvs. 1 500 individer.

Björnstammen bör fortsätta att utvecklas i renkötselområdet. Den bör också få fortsätta att sprida sig söderut, vilket i första hand torde komma att beröra mellersta delarna av Dalsland och den del av Sverige som ligger norr om en tänkt linje från Vänerens nordspets till norra Uppland.

Järv

Antalet järvar i Sverige uppskattas till omkring 270. Det svenska järvbeståndet har kontakt med järvar på den norska sidan av fjällkedjan. Tillsammans bildar de en population om närmare 500 individer. Stammen har också kontakt med det finska järvbeståndet, som i renkötselområdet uppskattas till omkring 60 individer. Järvstammen är sammantaget så stor att den nått den nivå som behövs för kortsiktigt bevarande enligt den forskargrupp vi anlitate.

Den nuvarande nivån på omkring 500 järvar i Norge och Sverige bör ses som en miniminivå i ett svensk-norskt perspektiv. För Sverige bör 300 järvar slås fast som miniminivå. Detta innebär att vi förespråkar en mycket försiktig ökning av antalet järvar. Ökningen bör ske genom en jämnare spridning längs fjällkedjan inom hela renskötselområdet. En naturlig etablering av järv utanför renskötselområdet är önskvärd.

Lo

Den gemensamma svensk-norska lodjursstammen uppskattas för närvarande till drygt 2 000 djur, varav cirka 1 500 i Sverige. Sammantaget är stammen så stor att den med vetenskapliga utgångspunkter är långsiktigt livskraftig. Miniminivån för den gemensamma svensk-norska stammen bör vara 1 500 individer. För Sveriges del bör 1 000 individer slås fast som miniminivå, vilket även det är en nivå där den kan anses långsiktigt livskraftig. Eftersom lodjursstammen redan i dag befinner sig över den nivån kan den i ökad grad förvaltas utifrån näringarnas och jaktens intressen.

Vi föreslår att lostammen skall minskas kraftigt i renskötselområdet, främst inom de södra delarna. Även utanför detta föreslår vi en något utökad skyddsjakt. Det totala antalet lodjur utanför renskötselområdet bör emellertid ligga kvar på i stort sett den nuvarande nivån. Det är önskvärt att stammen sprids till områden där det i dag inte finns en fast lodjursförekomst. När så blir fallet kan en något jämnare utbredning än för närvarande uppnås. Om lodjuret etablerar sig i Götaland skulle alltså antalet djur i Norrland utanför renskötselområdet och i Svealand kunna minskas.

Varg

Under våren 1998/99 uppgick den gemensamma svensk-norska vargstammen till 59–75 djur. Målet för den skandinaviska vargstammen som helhet bör vara att den växer till 200 individer och att stammen tillförsäkras ett genetiskt utbyte med vargar från Finland.

Vargen bör kunna sprida sig över Svealand och till vissa delar av Götaland. En jämnare spridning av stammen än för närvarande bör eftersträvas. Det bör inte finnas någon fast vargstam i renskötselområdet. Däremot bör enskilda individer kunna tillåtas inom renskötselområdet för att göra det möjligt för vargar från Finland eller Ryssland att komma i kontakt med huvuddelen av den skandinaviska stammen.

Givetvis måste undantag även i det senare avseendet kunna göras i svåra skadesituationer.

Vargstammens tillväxt bör vara långsam. Redan innan antalet vargar uppgår till 200 bör skydds jakt kunna tillåtas i begränsad omfattning, främst inom renskötselområdet. Utanför detta bör skyddsjakten inriktas på vargar som skapar särskilt stora problem, bl.a. genom att de är koncentrerade till ett begränsat geografiskt område. I en situation där stammens ökningstakt är snabb bör man vara mer generös med tillstånd till skydds jakt än annars.

Vi anlitade, som redan nämnts, en särskild forskargrupp för att närmare belysa frågan hur stora stammarna av de olika rovdjursarterna bör vara för att kunna anses livskraftiga. Gruppen ansåg att det krävs minst 500 vargar för att kortsiktigt bevara vargstammen. Å andra sidan finns det forskare – däribland en av världens ledande vargforskare, nämligen L. David Mech – som hävdar att den praktiska erfarenheten beträffande andra små, isolerade populationer visar att även en mindre stam kan vara livskraftig.

Det antal djur som forskargruppen angav skulle självfallet ge en större trygghet för vargstammens livskraft. Vi bedömer emellertid att det i dag inte är möjligt att få ett nödvändigt stöd bland befolkningen, vare sig på de orter som mest skulle beröras eller inom befolkningen i stort, för en vargstam på 500 eller fler djur. Vargförekomsten skapar redan i dag mycket starka känslor och stora konflikter och det pågår på många håll en häftig debatt om vargförekomsten. Man kan på goda grunder anta att en vargstam på 500 individer skulle innebära allvarliga problem för rennäringen. Även om det inte fanns fasta revir i renskötselområdet skulle ungvargar förmodligen i stor utsträckning vandra in där. En i förhållande till i dag mångdubblad vargstam skulle också leda till stora skador för den norska fjällnäringen.

Kungsörn

I Finland, Norge och Sverige finns en gemensam stam av kungsörn som kan uppskattas till 4 600 individer. I Sverige finns omkring 600 häckande par. Stammen är långsiktigt livskraftig. För Sveriges del bör den nuvarande nivån slås fast som miniminivå.

Även om situationen för kungsörnen överlag måste betraktas som god finns det anledning till oro för utvecklingen i delar av fjällkedjan och fjällnära områden. För att kungsörnen på längre sikt över huvud taget kunna finnas kvar i fjällen och i det fjällnära skogslandet är den, i dess nuvarande situationen helt beroende av ett inflöde av yngre fåglar.

Förmodligen är förföljelse, dvs. jaktbrott, den viktigaste förklaringen till den negativa utvecklingen i fjällområdena.

Kungsörnens utbredningsområde bör inte påverkas.

Hantering av konflikter

En viktig del i arbetet med att minska de konflikter som förekomsten av rovdjur skapar är att ge grupper med intressen i rovdjursfrågor information om, insyn i och inflytande över beslut i rovdjursfrågor. Detta är särskilt viktigt i ett skede då rovdjursstammarna snabbt växer till i storlek och konflikterna med andra intressen ökar.

Vi föreslår att det till Naturvårdsverket skall knytas ett rådgivande organ för samråd i rovdjursfrågor med representanter för rennäringen, den ideella naturvården, jakten, jordbruket och forskningen. I detta forum skall mer generella beslut om jakt på rovdjur diskuteras och man skall följa inventeringsarbetet och rovdjursstammarnas utveckling. Även övergripande policyfrågor och frågor om finansieringen av rovdjursforskning skall diskuteras.

Vi föreslår också att samtliga länsstyrelser i de län där det finns stora rovdjur skall bilda rovdjursgrupper. I dessa bör ingå representanter för länsstyrelsen, kommuner, polismyndighet, jägarorganisationer, ideella naturvårdsorganisationer, tamdjursägare, samebyar och markägare. Även personer med särskilda expertkunskaper bör kunna ingå utan att representera en myndighet eller organisation. Syftet med grupperna bör främst vara att öka utbytet av information. Men grupperna bör också vara rådgivande när det gäller länsstyrelsernas arbete med rovdjursfrågor.

I de flesta sammanhang som rör rovdjursfrågor är i stort sett endast män inblandade. Vi tror att de beslut som fattas i olika sammanhang och även debatten skulle vinna på att kvinnor i större utsträckning deltog. I såväl det centrala rådgivande organ som vi föreslår som de länsvisa rovdjursgrupperna bör man därför eftersträva en jämn könsfördelning.

För att minska rennäringens konflikter på grund av rovdjursförekomsten bör rovdjursstammarnas utveckling styras så att ordnad renskötsel inte omöjliggörs eller allvarligt försvåras i någon sameby.

För att minska konflikten mellan jägare och rovdjur bör mycket starka koncentrationer av rovdjur inom vissa geografiskt begränsade områden undvikas. I områden där varg visat en särskild benägenhet att angripa hundar bör man kunna överväga skydds jakt.

Bidrags- och ersättningssystemen

Renar

Sametinget skall lämna ersättning av statsmedel för skador på ren som orsakats av björn, järv, lo varg eller kungsörn. Ersättningen skall som huvudregel lämnas till samebyarna. Rätten till ersättning bör regleras i en särskild förordning. Sametinget bör utfärda närmare föreskrifter om ersättningarna och Naturvårdsverket om de inventeringar som skall ligga till grund för ersättningssystemet.

Ersättning för skador orsakade av järv, lo och varg bör lämnas till samebyarna utifrån antalet föryngringar eller annan förekomst av arterna på byarnas betesområden. För skador orsakade av björn och kungsörn lämnas ersättning om arterna förekommer inom en sameby. Ersättningen för dessa arter fördelas mellan samebyarna med ledning av arealen av byarnas betesområden.

Ersättningarna skall minskas om skyddsjakt tillåtits inom en samebys betesområde. Om det finns särskilda skäl till att skyddsjaktkvoten inte kunnat fyllas bör Sametinget dock kunna besluta att inte minska ersättningen.

För skador orsakade av järv, lo och varg lämnas ersättning med ett i förväg fastställt penningbelopp per föryngring eller för annan förekomst inom samebyn. Ersättningsbeloppen skall motsvara skadorna så som de kan uppskattas med ledning av värdet på en ren, det antal renar som man kan förvänta att respektive rovdjursart dödar under ett år och det merarbete som rovdjursangreppen orsakar. För björn och kungsörn uppskattas med samma utgångspunkter ett totalbelopp för skador på rennäringen, som fördelas mellan samebyarna.

Regeringen beslutar årligen ersättningsbeloppen på förslag från Sametinget.

Sametinget skall varje år få särskilda medel för bidrag till skadeförebyggande åtgärder. Bidrag skall kunna lämnas till samebyar eller enskilda renägare för åtgärder som kan betraktas som extrainsatser med syfte att förebygga skador.

Andra tamdjur

Enligt de nuvarande reglerna kan länsstyrelserna lämna bidrag till åtgärder för att förebygga skador av vilt och ersättningar för uppkomna skador i mån av tillgång på medel.

Normalt lämnas inte bidrag till åtgärder för att skydda tamdjur på fritt skogsbete eller biodlingar. Vi anser att dessa verksamheter bör jämföras med andra tamdjur i detta avseende.

Vi föreslår också att länsstyrelserna skall vara skyldiga att lämna ersättning för skador som de aktuella rovdjursarterna orsakar på tamdjur och annan egendom som ingår i näringsverksamhet. Naturvårdsverket bör fastställa en taxa för ersättningar avseende de tamdjursarter som kan förväntas i någon större utsträckning bli skadade eller dödade av rovdjur. Ersättningar skall dock inte betalas om den verksamhet där skadorna inträffat bedrivits på ett sådant sätt att risken för skador onödigtvis ökat. Samma regler skall gälla för djur på fritt skogsbete och bikupor.

Liksom för närvarande bör länsstyrelserna enligt jaktförordningen ha möjlighet att lämna ersättning för egendom som inte ingår i näringsverksamheten, däribland hundar.

Regler om skydds jakt

Naturvårdsverket bör få möjlighet att delegera till länsstyrelserna att ge tillstånd till skydds jakt på enskilda djur av björn eller lo som orsakar allvarliga skador eller olägenheter. Delegation skall vara huvudregeln i län med fasta stammar av björn och lo.

I jaktförordningen bör föreskrivas att de myndigheter som beslutar om skydds jakt på lo och varg särskilt skall ta hänsyn till risken för skador på renar. När det gäller lo skall också behovet att skydda stammarna av vilda hjortdjur beaktas.

För närvarande har ägare eller vårdare av tamdjur rätt att, utan föregående beslut av någon myndighet, döda rovdjur som angriper ett tamdjur. Reglerna för detta bör förenklas och vidgas. Vi föreslår att ägaren eller vårdaren av ett tamdjur skall få döda en björn, järv, lo eller varg under ett direkt angrepp på tamdjuret. Rätten att ingripa gäller till dess angreppet är avslutat. Det skall inte vara tillåtet att förfölja ett angripande rovdjur för att döda det på annan plats. I stället bör jaktlagen ändras så att det blir tillåtet att förfölja och skrämma ett rovdjur i syfte att undvika nya angrepp.

Jaktbrott

Jaktbrott som innefattar dödande av rovdjur förekommer i stor omfattning och de utförs ofta med grymma metoder. För vissa av arterna kan den olagliga jakten få allvarliga konsekvenser. Vargstammen är fortfarande så liten att stammens positiva utveckling kan brytas. Beträffande järven kan brottsligheten vara en av huvudorsakerna till att stammen inte ökat trots att arten länge varit skyddad.

Genom samarbete mellan berörda myndigheter kan arbetet mot den jaktbrottslighet som avser rovdjur effektiviseras. Länsstyrelser samt polis- och åklagarmyndigheter bör tillsammans planera för gemensamma insatser i syfte att förebygga sådana brott. Myndigheterna bör också gemensamt följa upp vad som händer med polisanmälningar, förundersökningar, åtal och domar avseende olaglig jakt på rovdjur.

Bevakningen av områden där jaktbrott avseende rovdjur kan förekomma bör förbättras genom utökat samarbete mellan polisen och länsstyrelsernas fältpersonal. Länsstyrelserna bör även få särskilda medel för att göra punktinsatser med ökad bevakning. Förundersökningar om jaktbrott avseende rovdjur bör regelmässigt ledas av särskilt utbildade miljöåklagare och i varje polisdistrikt bör finnas särskilda utredare som ansvarar för utredningarna. Polisen bör etablera ett samarbete med länsstyrelsernas fältpersonal också när det gäller brottsutredningarna.

Forskning

Staten bör öka sina satsningar på rovdjursforskning. Vår bedömning är att en ökning med 2 miljoner kr per år väsentligt skulle förbättra villkoren för forskningen på de mest angelägna områdena. De områden som särskilt bör prioriteras är genetiska studier, fortsatta undersökningar av de olika arterna med hjälp av biotelemetri samt undersökningar av möjligheterna att förebygga skador av rovdjur både innanför och utanför renskötselområdet.

Beståndsovervakning

Naturvårdsverket har det övergripande ansvaret för att nödvändiga inventeringar äger rum och för att rovdjursstammarnas utveckling kan följas i landet som helhet. Länsstyrelserna har ansvaret för att rovdjursstammarnas utveckling kan följas på regional nivå.

Vi föreslår att det i statsbudgeten anslås särskilda medel för länsstyrelsernas inventeringar utanför renskötselområdet. Det behövs inte några ytterligare insatser för beståndsovervakning av järv, lo och varg inom renskötselområdet.

Länsstyrelserna har tillsammans med Naturvårdsverket tagit initiativ för att inom ramen för Viltskadecenter samordna beståndsovervakningen utanför renskötselområdet. Vi anser att det är en bra lösning att låta centret ha ansvaret för samordningen.

Årligen bör ett visst belopp anslås till länsstyrelsernas inventeringsverksamhet utanför renskötselområdet. För att följa lodjursstammens

utveckling utanför renskötselområdet är man hänvisad till de kunskaper man kan få genom de storskaliga inventeringar som genomförs i Svenska Jägareförbundets regi. Så länge vargen är fåtalig har länsstyrelserna emellertid vissa möjligheter att följa utvecklingen på egen hand och i samarbete med bl.a. forskningen.

Beträffande björnen är man i dagsläget, såväl inom som utom renskötselområdet, främst hänvisad till de kunskaper som det går att få från forskningen. Det är också viktigt att ta till vara de kunskaper man kan få genom uppgifter från avskjutningsstatistik och om fallvilt.

För övervakning av kungsörnstammens utveckling bör man även i framtiden förlita sig på uppgifter från de kungsörnsgrupper som finns inom Sveriges Ornitologiska Förening.

Regeringen bör ge Naturvårdsverket i uppdrag att upprätta en databas för stora rovdjur för hela landet. Där skall information från länsstyrelserna, Naturhistoriska riksmuseet, Statens veterinärmedicinska anstalt, polisen, Jägareförbundet m.fl. registreras.

Information

Viltskadecenter

Viltskadecenter har till uppgift att samla in kunskap om viltskador och att förmedla den genom information och utbildning. Vi föreslår att Viltskadecenter skall bli permanent. Det är emellertid viktigt att centrets organisatoriska status klarläggs. Vår bedömning är att det skulle vara lämpligt om centret knöts till Naturvårdsverket. Centrets styrelse bör bestå av representanter för länsstyrelserna, Naturvårdsverket och lantbruksnäringen.

Information till allmänheten

Kunskap om rovdjuren har en nyckelroll för att den breda allmänheten skall ha förståelse för rovdjursituationen och rovdjurspolitiken. Regeringen bör därför ge Naturvårdsverket i uppdrag att utarbeta en detaljerad informationsstrategi i samråd med övriga intressenter.

Ett viktigt led i informationsarbetet kan vara att inrätta ett eller flera rovdjurscentra med International Wolf Center i Ely, Minnesota som förebild i fråga om inriktningen av verksamheten. Det finns i dag två djurparker som med rätt insatser skulle kunna utvecklas till viktiga rovdjurscentra: Orsa Björnpark i norra Dalarna och Järvzoo, som ligger i Järvsö i norra Hälsingland. Även Värmlands rovdjurscenter i Ekskärad kan komma att fylla en viktig funktion i informationsarbetet. Vid

Viltskadecenter finns en vilja att utveckla verksamheten till ett aktivt informationsarbete mot allmänheten.

Det finns goda skäl för att staten skall bidra till att det inrättas ett eller flera rikstäckande centra för spridning av information om rovdjuren. Det bör ske genom eller i samarbete med någon eller några av de verksamheter vi har beskrivit. För statens del skall satsningen innefatta ett visst ekonomiskt stöd till kompetensutveckling och informationsinsatser. En särskild arbetsgrupp bör tillsättas för att fortsätta samtalen med de aktuella anläggningarna, liksom med berörda centrala myndigheter, län och kommuner.

Kostnader

Livskraftiga stammar av björn, järv, lo, varg och kungsörn skall säkerställas. Detta kräver att stammarna av vissa arter skall öka och andra åtminstone bibehållas på nuvarande nivå. Endast lostammen kan tillåtas minska något.

Rovdjursförekomsten skapar redan i dag starka konflikter på många håll. Med ökade stammar är risken stor att konflikter kommer att uppstå på nya platser allt eftersom rovdjuren sprider sig. Avgörande för att hålla konflikterna på en rimlig nivå är att staten avsätter pengar för bidrag till förebyggande åtgärder och att de skador som uppstår ersätts.

Alternativet till att ge bidrag till förebyggande åtgärder och ersättningar är att minska stammarna av åtminstone järv, lo och varg. Detta skulle leda till att livskraften hos varg- och järvtammen uppenbart skulle sättas i fara. Med de utgångspunkter som vi fått i direktiven är det inte något alternativ att föreslå en sådan utveckling.

Ökade rovdjursstammar kräver också ökade satsningar på forskning och beståndsövervakning.

Slutsatsen blir att utredningsuppdraget inte kunnat fullföljas utan förslag som innebär ökade kostnader. Enligt vår bedömning leder kravet på livskraftiga rovdjursstammar även med mycket låga beräkningar till kostnadsökningar på ca 13 miljoner kronor. Kostnadsökningarna fördelar sig enligt följande:

Ökade ersättningar för renar som dödas av rovdjur	6 mkr
Bidrag till förebyggande åtgärder beträffande renar	2 mkr
Förebyggande åtgärder avseende andra tamdjur	0,5 mkr
Skadeersättning avseende andra tamdjur	0,2 mkr
Bevakning för att minska jaktbrotten	1 mkr
Forskning	2 mkr
Beståndsövervakning	1,5 mkr

Vi har inom ramen för ersättningsystemet för rovdjursdödade renar diskuterat frågan om differentierad ersättning för olika delar av renskötselområdet. Detta skulle kunna innebära att kostnadsökningen för dödade renar stannar vid 3 mkr.

Med en positiv utveckling av rovdjursstammarna kommer kostnaderna för såväl bidrag till förebyggande åtgärder som ersättningar för skador att öka såvitt avser andra tamdjur än renar. Vi kan dock inte i dagsläget varken ange hur snabb eller hur stor ökningen kommer att vara. Det bör emellertid finnas en beredskap för att kostnaderna kan öka väsentligt.